

det, at denne ene Mand eksisterer, er tilstrækkelig til, at vi ikke kunne bygge vor Retspleje paa det Grundlag. Man har jo desuden ogsaa her i Europa en Gang forsøgt at skruer en enkelt Stand op til Idealitetens Højde. Det var, den Gang Gejstligheden var mere helligjort end andre og derfor kunde tage Ansvar for andres Frelse paa sig. Men det Forsøg gik ikke, det vil sige, det gik nok, men det gik galt, og det kostede meget at komme bort fra det igen. Nu vilde man vel ikke i Øjeblikket skruer Præsterne op til at være absolut ideale Personer, nu er det Dommerne, men jeg tror, der er for megen psykologisk Sans i Befolkningen til, at det lader sig gøre.

Som jeg antydede, kan man fra Dommeridealisterne nu ogsaa vente noget mere direkte og aabenlys Modstand. Noget er jo allerede kommet frem her under disse Forhandlinger, og særlig maa jeg sige, at det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Nanke) i Virkeligheden var heldig i sine Forsøg paa at forbyse Tinget. Det ærede Medlem optraadte dels som Grundlovsfortolker og dels som Historiker, men var lige lidt heldig i begge Retninger. Saaledes fortalte det ærede Medlem, at Grundloven ganske vist havde Udtrykket „Nævninger“, men Meningen var blot den Gang, at det var et Udtryk, man brugte. Man vilde derved under en almindelig Form betegne Lægmands Medvirken i Retten. At høre det ærede Medlem tale i Gaar, var fuldstændig, som om vi hørte en Røst fra Graven. Det er dog nu mange Aar siden, vi her i Tinget have hørt de fuldstændig vilde Grundlovsfortolkninger, som det Parti, hvortil det ærede Medlem hører, i saa mange Aar hengav sig til. Vi have været fritagne for ganske vilkaarlige, lunefulde og vilde Grundlovsfortolkninger her i Salen nu i adskillige Aar, men det er, som om Tiden er gaaet hen over det ærede Medlems Pande uden at have sat Spor deri, siden det ærede Medlem nu igen begynder paa at ville fortolke Grundloven paa den Maade, vi saa godt kende fra Højres gamle Dage, men som det dog nu heldigvis er længe siden, vi have hørt noget til. Det gav et Sæt i adskillige af Tingets Medlemmer, da det ærede Medlem kom med sin Fortolkning. Man sagde nemlig til sig selv: naar en Dommer — og det ærede Medlem er jo Dommer — fortolker Grundloven paa den Maade, hvorledes fortolke Dommerne saa ganske almindelige Love? Naar en Mand, der beklæder et Dommerhverv her i Landet, for offentlige

Døre i Folketinget giver en Fortolkning af en Grundlovsparagraf, der er i den Grad hasarderet som den, det ærede Medlem gav, hvad kan man saa vente af de Fortolkninger, de Herrer give for lukkede Døre i Retten. Endelig skal jeg blot gøre opmærksom paa, at det ærede Medlems Opfattelse af, hvad Nævninger ere, er højst uheldig. Det ærede Medlem mener, at Nævningeinstitutionen bestaar deri, at Lægmand sammen med en lovkyndig Dommer deltage i Afgørelsen. Det er aldeles ikke Tilfældet, „Lægmand“ vil i denne Forstand sige „ikke-lovkyndige“, men der er jo aldeles intet i Vejen for, at det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen) eller Københavns 4de Valgkreds (Philipsen) kunde blive Nævninger, og de ere jo ikke Lægmand i den Forstand, de have deres udmærkede juridiske Eksamen begge to, og de kunne dog godt komme til at sidde paa Nævningebænken. Man kan faa en Godsinspektør og en Amtstueforvalter, en Fabrikdirektør og en Politibetjent, der ere juridiske Kandidater. Det ærede Medlem for Odense tager jo fuldstændig fejl, hvis han gaar ud fra, at der overhovedet aldrig kan være Jurister blandt Nævningerne. Nej, Nævningeinstitutionen er noget ganske andet. Nævningeinstitutionen er Folkets Afgørelse af Spørgsmaalet: Skyld eller ikke Skyld, men om de, der paa Folkets Vegne afgøre denne Sag, ere Jurister eller Ikke-Jurister, ligger aldeles ikke i Begrebet Nævningeinstitution. Jeg sagde, at det ærede Medlem optraadte baade som Grundlovsfortolker og som Historiker, og begge Dele lige uheldigt. Den sidste Del af Sagen skal jeg ikke røre meget ved. Det er jo forstaaeligt og undskyldeligt, at en Mand i en livlig Tale kommer til at give historiske Oplysninger, der ikke ere ganske korrekte. Men den historiske Oplysning, det ærede Medlem gav, var ejendommelig. Det ærede Medlem sagde nemlig, at Nævninger oprindeligt fremkom for at beskytte Folket mod Kongemagtens Overgreb. Det er en fuldstændig mislykket Forklaring. Af de engelske Historikere og ligeledes af de danske ville De se, at Englænderne paastaa, at allerede Angelsachsen, men i hvert Fald de danske Vikinger indbragte Nævningeinstitutionen i det nuværende England, og den findes i hvert Tilfælde i Danelagen. Der kom den frem, og der var ikke Tale om noget Overgreb fra Kongernes Side, som Folket skulde værne sig imod og derfor skabe denne Institu-